

**Second Year B.A./B.Sc./B.Com. Degree Examination
August / September 2009 (New Freshers)
Directorate of Correspondence Course**

**SANSKRIT (LANGUAGE)
GROUP-I - PAPER - II - DRAMA AND CHAMPU**

- i. Nagananda of Sri Harsha
ii. Sundara Kanda in Champuramayana of Bhoja
iii. Grammar and Translation

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

- Note :** 1. Questions in Sanskrit should be answered in Sanskrit with Devanagari Script (Grammar question only).
2. Other questions can be answered in Sanskrit / Kannada / English

PART - A

- I. a. ಹರ್ಷನ ಜೀವನ ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- Write an essay on the life, date and works of Sriharsha. 10

ಅಥವಾ OR

ಶ್ರೀಹರ್ಷನು ತನ್ನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದಂತೆ ಜೀಮೂತವಾಹನನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.
Explain the characteristics of Jimutavahana described by Sriharsha in his drama.

- b. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Write shortnotes on any ONE of the following: 04

1. ಶಂಖಚೂಡ: 2. ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ   3. ಶೇಖರಕ:

- II. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.
Translate and explain any **THREE** of the following stanzas: 5x3=15

- 1) शशिमणिशिला सेयं यस्यां विपाण्डुरमाननं
करकिसलये कृत्वा वामं घनश्वासितोद्रमा ।
चिरयति मयि व्यक्ताकृता मनाकसुरिताधरा
नियमितमनोमन्युर्दृष्टा मया रुदती प्रिया ॥
- 2) न्याय्ये वर्त्मनि योजिताः प्रकृतयः संतः सुखं स्थापिताः
नीतो बन्धुजनस्तथात्मसमतां राज्येऽपि रक्षा कृता ।
दत्तो दत्तमनोरथाधिकफलः कल्पद्रुमोऽर्थिने
किं कर्तव्यमतः परं कथय वा यत्ते स्थितं चेतसि ॥
- 3) मधुरमिप वदन्ति स्वागतं भृंगशब्दैर्नतिमिव फलनग्नैः कुर्वतेऽमी शिरोभिः ।
मम ददत इवार्थं पुष्पवृष्टिं किरन्तः कथमतिथि सपर्यां शिक्षिताः शाखिनोऽपि ॥

- 4) दृष्टा दृष्टिमधो ददाति कुरुते नालापमाभाषिता
शय्यायां परिवृत्य तिष्ठति बलादालिङ्गिता वेपते ।
निर्यान्तीषु सखीषु वास भवनात्रिर्गन्तुमेवेहते
जाता वामतयैव मेऽद्य सुतरां प्रीत्यै नवोढा प्रिया ॥

- b. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.
Annotate any **TWO** of the following:

- 1) आर्य, न ममैव, त्रिभुवनस्यापि ।
- 2) अयं मे पश्चिमः प्रणामः ।
- 3) त्वं मया संबंधीति कृत्वा परिहसितः ।
- 4) सुष्टु त्वया स्मारितास्मि ।

3+3=06

PART - B

- III. ಚಂಪೂ ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ತಿಳಿಸಿ, ಪಂಚ ಚಂಪೂಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.
Define Champu and name five Champus.

ಅಥವಾ OR

ಸುಂದರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವಂತೆ ಹನುಮಂತನ ಲಂಕಾದಹನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Write an essay on Lankadahana by Hanuman as described in Sundarakanda. 10

- VI. a) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Explain any **ONE** of the following Slokas:

10

1. मायामृगे समरनाटक सूत्रधारे शाखामृगे च भवतः प्रतिकूलवाले ।
हृष्टोद्यमस्य रघुनायकसायकस्य मुक्त्वा प्रणामकवचं कवचं किमन्यत् ॥
2. रजनिचरमभागे वारसीमंतिनीनां करतलकलिताभिर्दीपिकामार्जनीभिः ।
दिशि दिशि परिमृष्टं यत्तमस्तत्समस्तं हृदयमवजगाहे केवलं रावणस्य ॥
3. मायामृगेण तव मैथिलि वञ्चितायाः शाखामृगेण पुनरागतितिरित्ययुक्तम् ।
एषा कथापि भुवने वितता यदि स्यात्का नाम राम धनुषः प्रथिता प्रशस्तिः ॥

- b. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Annotate any **TWO** of the following:

1. लंकाप्रवेश नवनाटकसूत्रधारः ।
2. दूतो न वध्य इति शास्त्रगिरा रूरोध ।
3. बन्दीकृतामिव भुजंगमराजकन्याम् ।
4. ....छायानिरोधादुपपन्नमन्युः ।

3+3=06

PART - C

V. a. त्रयाणां विग्रहवाक्यानि लिखत ।

1. चोरभयम् ।	2. गुरुदक्षिणा ।	3. कृष्णसर्पः ।	
4. त्रिभुवनम्	5. चंद्रमौलिः ।		3

b. त्रयाणां व्याकरणरीत्या पदपरिचयं कुरुत ।

1. गतः ।	2. भाषमाणः ।	3. लेखितुम् ।	
4. पठित्वा ।	5. कर्तव्यः ।		3

c. त्रयाणां दोषान् परिहरत ।

1. गुरुं नमः ।	2. व्याघ्रेण भीतः ।	3. वृक्षाय फलं पतति ।	
4. इन्द्रः पुत्रस्य सह गच्छति ।	5. रुदितं अलम् ।		3

VI. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿರಿ.

Translate into English:

10

एकदा कञ्चन चोरं राज्ञः पुरतः आनीतवन्तः । कस्यचित् पुरुषस्य गृहे संधिं भित्वा भूषणपेटिकां सः चीरितवान् इति अभिरोपं कृतवन्तः । सः भूम्याः उपरि जानुभ्यां स्थित्वा रुदन् नृपं उपाच - अहं एकः दरिद्रः प्रामाणिकश्च पुरुषः । हस्तः दुष्टप्रवृत्त्या मां अतीव कष्टं ददत् अस्ति । सः अवदत् अहं बहिः यदा आसं तदा हस्तः संधिछेदनं अकरोत् । आभरणानि च अपहृतवान् । अतः अहं नैव गतवान् । अतः नाहं चोरः इति । तदा नृपः उत्तरीतवान् । सत्यमेव त्वं दरिद्रः पुरुषः । सः दुष्टहस्तः कारागृहं गमिष्यति । त्वं बहिः स्यास्यसि ।

***